

SA Säästva Eesti Instituut/ Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus,
Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituut ja
Tallinna Tehnikaülikooli Meresüsteemide Instituut

Eesti merestrateegia meetmekava
Eelnõu ettepanek

Peatükk UUED MEETMED

versioon 15.09.2015

Hankeleping nr 2-1/14

Lepingu lõpptähtaeg: 29. veeb. 2016

Tellijas: OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus

TALLINN

2015

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
UUED MEETMED	4
   BIOLOOGILINE MITMEKESISUS D1	4
1. Merekaitsealade võrgustiku loomine Eesti majandusvööndis.....	4
2. Viigerhüljeste kaitsekava vastuvõtmine ja rakendamine	6
3. Vesiviljeluse piirkondlike kavade koostamine võimaliku keskkonnasurve ohjamiseks.....	7
   VÖÖRLIIGID D2	9
4. Vöörl liikide alase teadlikkuse suurendamine nende leviku ohjamiseks	9
5. Rahvusvahelise ballastvee konventsiooni (BWMC) ratifitseerimine, rakendamise hõlbustamine osaluse abil plaanitavas piirkondlikus teabesüsteemis ja selle rakendamine.	10
   KALANDUS D3	11
6. Piirkondlike kalapüügipiirangute väljatöötamine ja töönduskalade piirmõõtude kaasajastamine.....	11
7. Väheväärtusliku kala realiseerimise soodustamine.....	12
8. Püügivõimsuse kohandamine hea keskkonnaseisundi tingimustele vastavaks...	13
   EUTROFEERUMINE D5	14
9. Veeldatud maagaasi (LNG) kasutamise soodustamine laevakütusena	14
10. Laevadelt puhastamata reovee merevette juhtimise vähendamine, sh ristluslaevadelt reovee vastuvõtuvõimsuste tagamine sadamates.....	15
11. Otse merre juhitava sademeveekanaliseerimise ja puhastussüsteemide väljaehitamine, et ohjata sademeveega toitainete, ohtlike ainete ja prügi sissekannet merre	16
   HÜDROLOOGIA MUUTUS D7	18
12. Piirangute kehtestamine laevaliiklusele lainetusest tingitud mõju korral	18
   SAASTEAINED VEES D8	19
13. Merereostustõrje võimekuse tõhustamine keskkonnahädaolukordadele reageerimiseks merel	19
14. Merel punkerdamisega kaasnevate keskkonnariskide ohjamine.....	21
   SAASTEAINED TOIDUS D9	22
   MEREPRÜGI D10	23
15. Püügivahendite märgistamise süsteemi täiustamine kalapüügi paremaks kontrollimiseks ja püügivahendite hülgamise välistamiseks.	23
16. Tegevuskava koostamine kalapüügivahendite kasutamise kontrolli tõhustamiseks ja hüljatud kalapüügivahenditest mere puhastamiseks.....	24
17. Mereprügistamise probleemi ennetamine ning teadvustavate keskkonnahariduslike ürituste ja koristustalgute korraldamine.....	25
18. Plastkottide kasutuse vähendamine, asjakohase teavituse ja harivate tegevuste toetamine.....	26
19. Rannapiirkonna kohalike omavalitsuste tegevuskavade koostamine ja rakendamine mereprügi vähendamiseks ja vältimiseks	27
20. Sadamates ühtlustatud mereprügi vastuvõtusüsteemi korraldamine	28
   MEREMÜRA JA –ENERGIA (D11)	30
21. Impulsshelide registri loomine	30

SISSEJUHATUS

Merestrateegia raamdirektiivi (MSRD) artikli 13 kohaselt peavad liikmesriigid välja töötama meetmed, mida rakendada Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks või säilitamiseks. Liikmesriigid on vastavalt artiklile 5 kohustatud välja töötama meetmekava hiljemalt 2015. aastal ning käivitama selle hiljemalt 2016. aastal.

Käesoleva töö eesmärk oli koostada Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks MSRD nõuetele vastav meetmekava ning viia läbi selle kuluefektiivsuse ja sotsiaal-majanduslik analüüs. Töö tehakse Euroopa Majanduspiirkonna Finantsmehhanismi 2009–2014 programmi "Integreeritud mere ja siseveekogude majandamine" toetusel.

Käesolev dokument on mere meetmekava **uute meetete peatükk** ehk väljavõte terviklikust meetmekavast.

Meetmekava tervikdokument koosneb sissejuhatusest, kava koostamise protsessi kirjeldusest, Eesti mereala keskkonnasurveguritest, hea keskkonnaseisundi sihtidest, olemasolevatest ja uutest meetmetest ning meetmekava kuluefektiivsuse ja sotsiaal-majanduslikust analüüsist. Meetmekava meetmed on kirjeldatud lähtuvalt Euroopa Komisjoni soovitudest ja aruandlusvormidest.¹

Mere meetmekavas väljatoodud meetmed põhinevad suurel määral juba olemasolevatel õigusaktidel ja rahvusvahelistel kokkulepetel. Euroopa Liidu poliitikatest ja direktiividest saab esile tuua näiteks vee raamdirektiivi, kalanduspoliitika, linnu- ja loodusdirektiivid, merekaitsealade direktiivi, merealade ruumilise planeerimise direktiivi, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise direktiivid.

Merestrateegia meetmekavas toodud uued meetmed on vajalikud, kuna olemasolevad meetmed, mida on rakendatud erinevate regulatsioonide kaudu, ei võimalda saavutada mereala hea keskkonnaseisundi (HKS) sihte. MSRD eristab kahte tüüpi uusi meetmeid: 2.a. meetmed, mis põhinevad olemasolevatel õigusaktidel, kuid täpsustavad või tugevdavad nende nõudeid, et saavutada HKS; 2.b. meetmed, mis on täiesti uued ning mis loovad uue seadusandliku akti või need on muud regulatiivsed või majanduslikud meetmed.

Uued meetmed on välja pakkunud mereekspertidid, nende vajadust ja täpsemat sisu on konsulteeritud valdkonnaekspertidega. Käesoleva avalikustamise protsessi jooksul loodame koguda tagasisidet ja ettepanekuid uute meetmete kohta.

Teie konkreetseid ettepanekuid oodates!

Kirjalikud ettepanekud palun saata: kulli.putmaker@seit.ee

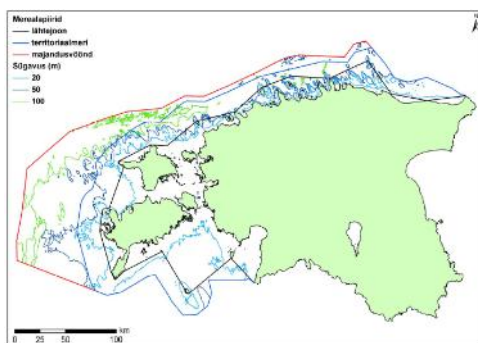
¹ Programmes of measures under the Marine Strategy Framework Directive. *Recommendations for implementation and reporting*. (Final version, 25 November 2014). Recommendation. MSFD Guidance Document 10, <https://circabc.europa.eu/d/a/workspace/SpacesStore/0ee797dd-d92c-4d7c-a9f9-5dff36d2065/GD10%20-%20MSFD%20recommendations%20on%20measures%20and%20exceptions%20-%20final.pdf>

UUED MEETMED

BIOLOOGILINE MITMEKESISUS D1

Meetme täisnimetus	1. Merekaitsealade võrgustiku loomine Eesti majandusvööndis
Meetme nimetuse lühend	Merekaitsealad
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	Praegu puuduvad Eesti merealadel merekaitsealad väljaspool territoriaalmerd Eesti majandusvööndis. Meetme eesmärk on luua toimiv ja tõhus merekaitsealade võrgustik Eesti majandusvööndis (väljaspool territoriaalmerd).
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	1.1. Kõikide võtmeliikide levik vastab nende looduslikule levilale: <ul style="list-style-type: none"> - põhjataimestiku võtmeliikide levila praeguse taseme säilitamine; - hallhüljeste levila säilitamine 2012. aasta tasemel (kogu Eesti mereala, 36 000 km²); - viigerhüljeste ajaloolise levila saavutamine. 1.2. Võtmeliikide asurkondade arvukus on tasemel, mis tagab populatsioonide pikaajalise säilimise: <ul style="list-style-type: none"> - hallhüljeste populatsiooni suuruse säilitamine 2012. aasta taseme juures (arvukus suurem kui 3600). 1.3. Võtmeliikide asurkondade demökoloogilised ja autökoloogilised parameetrid on tasemel, mis tagavad nende populatsioonide pikaajalise säilimise. 1.4. Tähtsamate elupaikade levik ei vähene määral, mis ohustaks elupaiga jätkusuutlikkust: <ul style="list-style-type: none"> - põhjataimestiku võtmeliikide elupaiga leviku taseme säilitamine. 1.5. Tähtsamate elupaikade ulatus ei vähene määral, mis ohustaks elupaiga jätkusuutlikkust: <ul style="list-style-type: none"> - põhjataimestiku võtmeliikide elupaiga ulatuse taseme säilitamine. 1.6. Tähtsamate elupaikade seisund tagab mitmekesiste looduslike koosluste olemasolu. 1.7. Ökosüsteemi struktuur on häirimata ja tagab ökosüsteemi teenuste jätkusuutlikkuse: <ul style="list-style-type: none"> - kalapopulatsioonide morfomeetrilise struktuuri säilitamine (baastase 2012. aasta).
Oluline surveegur, mida meede mõjutab (MSRD, III lisa, tabel 2)	1.1. Katmine 1.2. Blokeerimine 2.1. Mudastumine 2.2. Abrasioon 2.3. Selektiivne väljaviimine 3.1. Veealune müra 3.2. Mereprügi 4.1. Soojusrežiimi muutus 4.2. Soolsusrežiimi muutus 5.1. Sünteetiliste ja bioloogiliselt aktiivsete ühendite juhtimine veekokku 5.2. Mittesünteetiliste ainete ja ühendite juhtimine veekokku 5.3. Radionukliidide juhtimine veekokku 6.1. Muude tahkete, vedelate või gaasiliste ainete juhtimine vette

	<p>7.1. Väetiste ja muude lämmastiku- ja fosforirikaste ainete heitmed</p> <p>7.2. Orgaaniliste ainete heitmed</p> <p>8.1. Mikroobsete patogeenide juhtimine veekokku</p> <p>8.2. Võõrliikide sissetoomine ja translokatsioon</p> <p>8.3. Liikide selektiivne väljapüük</p>
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	<p>Eelnevate ja uute ettepanekute põhjal luuakse merekaitsealade võrgustik Eesti majandusvööndis ja koostatakse kaitsealadele kaitsekorralduskavad.</p> <p>Tegevused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Olemasolevate inventuuride ja modelleerimistulemuste analüüs. 2. Lisauuringute tegemine (modelleerimine ja välitööd valitud piirkondades). 3. Kaitsealade paiknemise ja kaitse-eesmärkide ettepaneku koostamine. (koos kaitse-eesmärkidega ja kaitsemeetmetega). 4. Kaitsekorralduskavade kinnitamine (potentsiaalselt kaks ala: Vilsandist läänes, Hiiumaalt loodes – madalamad alad) 5. Kaitseala(-de) majandamine: märgistus merekaartidel, perioodiline seisundi hinnang (seire kord 6 aasta jooksul). 6. Üldsuse teavitamiseks seminaride/ettekannete/teabepäevade korraldamine ja raadio/TV intervjuude tegemine. 7. Järelevalve tagamine kaitsealadel (piirkondlik ning vastavalt konkreetse kaitseala survetegurile, mis ohustab).
Meetme tüüp	Administratiivne (poliitika; korraldamine, koordineerimine)
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM/KA
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	<ul style="list-style-type: none"> - Kaitse alla võetud alade arv: vähemalt 2 ala - Kaitse alla võetud mereala pindala/osakaal kogu majandusvööndist - Kaitse alla võetud väärtuslike mereelupaikade pindala osakaal kogu elupaiga pindalast majandusvööndis/kogu Eesti merealast

Eesti majandusvöönd – punase ja sinise joone vaheline ala.

Meetme täisnimetus	2. Viigerhüljeste kaitsekava vastuvõtmine ja rakendamine
Meetme nimetuse lühend	Viigerhülge kaitsekava
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	Meetme eesmärk on tagada viigri populatsiooni säilimine ja suurenemine Eesti merealal. Selleks on vaja vastu võtta ja rakendada viigri kaitsekava, mis on seni vastu võtmata.
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	1.1. Liikide levik – kõikide võtmeliikide levik vastab nende looduslikule levilale: <ul style="list-style-type: none"> - hallhüljeste levila säilitamine 2012. aasta tasemel (kogu Eesti mereala, 36 000 km²); - viigerhüljeste ajaloolise levila saavutamine; - hallhüljeste populatsiooni suuruse säilitamine 2012. aasta taseme juures (arvukus suurem kui 3600).
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	3.1. Veealune müra 3.2. Mereprügi 4.1. Soojusrežiimi muutus 4.2. Soolsusrežiimi muutus 8.3. Liikide selektiivne väljapüük
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	Võetakse vastu ja rakendatakse viigerhülge kaitsekava. Tegevused: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ettevalmistatud kava analüüs 2. Avalikustamine 3. Vastuvõtmine 4. Rakendamine: Kaitsekava kohaselt viigerhüljeste vajalike elupaikade kaitsmine ja spetsiaalsete kaitsealade moodustamine, kalanduse kaaspüügi ja salaküttimise vähendamine, viigri populatsioonide seire, järelevalve teostamine kaitsealadel, mil viigrid kasutavad elupaika kõige intensiivsemalt. 5. Üldsuse teavitamine viigerhüljeste bioloogiast: populaarteaduslikud raamatud, raadio/TV saated jm.
Meetme tüüp	Administratiivne (poliitika; korraldamine, koordineerimine)
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM/KA
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	<ul style="list-style-type: none"> - Viigerhülge populatsiooni suurus - Viigerhülge levila

Meetme täisnimetus	3. Vesiviljeluse piirkondlike kavade koostamine võimaliku keskkonnasurve ohjamiseks
Meetme nimetuse lühend	Vesiviljelus
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	EL sinise majanduskasvu strateegia näeb lähitulevikus ühe peamise kasvuvaldkonnana ette merevesiviljeluse arengut. Eutrofeerunud Läänemere tingimustes tuleb eelistada toitaineteneutraalset või siis merekeskkonnast toitaineid väljaviivat (toitainenegatiivset) vesiviljelust. Meetme eesmärk on luua piirkondlikud vesiviljeluse kavad, mis sisaldaks vesiviljeluse liikide ja vormide piirkondlikest eripäradest lähtuvaid soovitusi ja piiranguid.
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	<p>1.1. Kõikide võtmeliikide levik vastab nende looduslikule levilale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - põhjataimestiku võtmeliikide levila praeguse taseme säilitamine; - hallhüljeste levila säilitamine 2012. aasta tasemel (kogu Eesti mereala, 36 000 km²); - viiherhüljeste ajaloolise levila saavutamine. <p>1.2. Võtmeliikide asurkondade arvukus on tasemel, mis tagab populatsioonide pikaajalise säilimise:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hallhüljeste populatsiooni suuruse säilitamine 2012. aasta taseme juures (arvukus suurem kui 3600). <p>1.3. Võtmeliikide asurkondade demökoloogilised ja autökoloogilised parameetrid on tasemel, mis tagavad nende populatsioonide pikaajalise säilimise.</p> <p>1.4. Tähtsamate elupaikade levik ei vähene määral, mis ohustaks elupaiga jätkusuutlikkust:</p> <ul style="list-style-type: none"> - põhjataimestiku võtmeliikide elupaiga leviku taseme säilitamine. <p>1.5. Tähtsamate elupaikade ulatus ei vähene määral, mis ohustaks elupaiga jätkusuutlikkust:</p> <ul style="list-style-type: none"> - põhjataimestiku võtmeliikide elupaiga ulatuse taseme säilitamine. <p>1.6. Tähtsamate elupaikade seisund tagab mitmekesiste looduslike koosluste olemasolu.</p> <p>1.7. Ökosüsteemi struktuur on häirimata ja tagab ökosüsteemi teenuste jätkusuutlikkuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kalapopulatsioonide morfomeetrilise struktuuri säilitamine (baastase 2012. aasta).
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	<p>2.3. Selektiivne väljaviimine</p> <p>7.1. Väetiste ja muude lämmastiku- ja fosforirikaste ainete heitmed</p> <p>7.2. Orgaaniliste ainete heitmed</p> <p>8.2. Võõrliikide sissetoomine ja translokatsioon</p> <p>8.3. Liikide selektiivne väljapüük</p>
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	<p>Tingimuste loomine vesiviljeluse jätkusuutliku kasvuks, vesiviljeluse ruumiline planeerimine, vesiviljeluse ja keskkonna vaheliste konfliktide ennetamine piirkondlike kavade koostamise abil.</p> <p>Tegevused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Piirkondlikul tasemel tehakse uuringud vesiviljeluse liikide ja vormide võimalustest ja võimalikust keskkonnamõjust. 2. Koostatakse piirkondlikud vesiviljeluse kavad, mis lähtuvad toitainete neutraalsetest või merekeskkonnast toitaineid väljaviivatest lahendustest. 3. Kavade KSH/KMH.

	<p>4. Kavade kinnitamine.</p> <p>5. Vesiviljeluse teemaliste seminarid/ettekanded/teabepäevad, raadio/TV intervjuud.</p>
Meetme tüüp	Informatiivne (poliitika; korraldamine, koordineerimine)
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	PõM ja KKM/KA (merealade planeerimise kaudu seos SiMiga)
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	<ul style="list-style-type: none"> - Rakendatud kavade arv - Vesiviljeluse maht

VÕÕRLIIGID D2

Meetme täisnimetus	4. Võõrliikide alase teadlikkuse suurendamine nende leviku ohjamiseks
Meetme nimetuse lühend	Võõrliigid
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	Võõrliikide teisdamine toimub tihti inimese teadmata, mille põhjuseks on vähene informeeritus. See võib kaasuda mitmesuguste tegevustega (laevandus, kalapüük, turism jne). Juhusliku invasiooni riske saab vähendada laialdase teavituskampaania abil. Laialdaste huvirühmade (kutselised ja harrastuskalurid, vesiviljeluse tootjad, looduskaitstjad, laeva- jm veesõidukite omanikud, kohalikud omavalitsused jne) süsteemne teavituskampaania võõrliikide invasioonidest, levikuteedest ja ohtudest eesmärgiga vähendada edasisi invasiooniriske ja võõrliikide mõjusid.
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	2.1. Võõrliikide, eelkõige invasiivsete liikide arvukus ja seisundi kirjeldamine: - uusi võõrliike läbi primaarse invasiooni ei lisandu. 2.2. Invasiivsete võõrliikide keskkonnamõju: - bioreostustase (BPL indeks, sensu Olenin et al. 2007) <1
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	8.2. Võõrliikide sissetoomine ja translokatsioon
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	Tegevused: 1. Teabe kogumine ja süstematiseerimine (kokku 5 teabe koondamist (á 1 aastas). 2. Teabe edastamine üldsusele ja huvirühmadele: a) trükised/infovoldikud (2000 tk aastas), b) seminarid/ettekanded/teabepäevad sektoritele (kokku 15, á 3 aastas) c) raadio/TV intervjuud/sotsiaalmeedia (kokku 10, á 2 aastas).
Meetme tüüp	Informatiivne (koolitus)
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	Teabe kogumise ja süstematiseerimise eest vastutab TÜ Eesti mereinstituut.
Rahastamise võimalused	KIK
Ajastus	Tegevus toimub kõigil aastail (2016–2020)
Indikaatorid	- Trükiste/infovoldikute arv - Seminaride/ettekannete arv - Tele/raadiointervjuude arv

Meetme täisnimetus	5. Rahvusvahelise ballastvee konventsiooni (BWMC) ratifitseerimine, rakendamise hõlbustamine osaluse abil plaanitavas piirkondlikus teabesüsteemis ja selle rakendamine.
Meetme nimetuse lühend	Ballastvee konventsioon
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	Laevandus on kaugelt kõige olulisem võõrliikide edasikande viis Läänemeres (sh Eesti merealadele). Kõige suuremat riski kätkevad endas laeva ballastvee mahutite (nii vesi kui setted) vahendusel levivad võõrliigid. Meede on vajalik rahvusvahelise ballastvee konventsiooni ratifitseerimiseks ja rakendamiseks. Eesmärk on vähendada uute võõrliikide invasiooniriski.
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	2.1. Võõrliikide, eelkõige invasiivsete liikide arvukus ja seisundi kirjeldamine: - uusi võõrliike läbi primaarse invasiooni ei lisandu. 2.2. Invasiivsete võõrliikide keskkonnamõju: - bioreostustase (BPL indeks, sensu Olenin et al. 2007) <1.
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	8.2. Võõrliikide sissetoomine ja translokatsioon
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	Tegevused: 1. 2004. aastal vastu võetud rahvusvahelise ballastvee konventsiooni ratifitseerimine ja rakendamine Eestis, koostöös teiste Läänemere riikidega HELCOM-is. 2. Osalemine plaanitavas piirkondlikus teabesüsteemis, mis hõlmab sadama-uuringute, seire (sh varajase hoiatamise süsteem) ja ohuhindamise käigus saadud asjakohase teabe kogumist, et hõlbustada konventsiooni rakendamist. Eesti andmete kogumine ja edastamine HELCOM-ile. 3. Põhjendatud erandite A-3 ja vabastuste A-4 süsteemi kehtestamine. Osalemine HELCOM-i ballastvee töögrupis; 4. Võõrliikide ja sadama bioloogilise seire tagamine vastavalt nõuetele ning kontrolli ja järelevalve korraldamine/tagamine/täpsustamine.
Meetme tüüp	Administratiivne (regulatiivne)
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM
Rahastamise võimalused	Riigi eelarve, KIK
Ajastus	2018–2020
Indikaatorid	- BWMC ratifitseerimine ja rakendamine (tehtud/tegemata) - Andmete edastamine ühtsesse süsteemi (esitatud/esitamata) - Erandite ja vabastuste aluse ja meetoodika loomine (tehtud/tegemata) - Kriteeriumid, mille alusel süsteemi täiendatakse (tehtud/tegemata)

KALANDUS D3

Meetme täisnimetus	6. Piirkondike kalapüügipiirangute väljatöötamine ja töönduskalade piirmõõtude kaasajastamine
Meetme nimetuse lühend	Püügipiirangud
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	Meetme eesmärk on vähendada püügikoormuse mõju kalade asurkondade suuruselisele, soolisele ja vanuselisele koosseisule kalavarude taastootmise poolest olulistes piirkondades. Seiretulemused ja viimase aja uuringud näitavad, et sageli püütakse suur osa kalapõlvkondadest välja enne suguküpseks saamist ja et just suuremad kalad võivad olla kalaasurkondade taastootmisel eriti olulised. Selleks viiakse läbi kehtivate piirmõõtude inventuur ning vajadusel kehtestatakse uued piirmõõdud. Meede on vajalik, kuna mõne kalaliigi (nt koha) puhul on märgatav oluline muutus kalade elukäigus (asurkonna käebustumine).
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	<p>3.1. Kalapüügist tulenev surve tähtsamatele kalapopulatsioonidele ei ohusta nende populatsioonide pikaajalist säilimist:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kalapopulatsioonide ohutuses piirides hoidmiseks ja pikaajaliseks säilimiseks on kalapüügist tulenev surve reguleeritud Euroopa Komisjoni igaaastaselt määratud kvootidega, mis tagab kalavarude kasutamise FMSY piiril ja allpool seda aastaks 2020. <p>3.2. Tähtsamate kalaasurkondade reproduktiivvõime on tagatud.</p> <p>3.3. Töõnduslike kalapopulatsioonide vanuseline ja suuruseline koosseis tagab populatsioonide asurkondade pikaajalise säilimise.</p>
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	8.3. Liikide selektiivne väljapüük, sealhulgas mittesihtliikide juhuslik püük (nt kutselise ja harrastuspüügi tulemusel).
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	<p>Tegevused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Määratakse kalaasurkonnad, kelle HKS tagamiseks meede on vajalik. 2. Püügipiirangutega kaitset vajavate kalaasurkondade ning neile ökoloogiliselt ja bioloogiliselt oluliste piirkondade ning perioodide välja selgitamine. 3. Kalaasurkondadele ökoloogiliselt ja bioloogiliselt olulistes piirkondades kehtestada ajutised püügipiirangud (eeskätt kudealade ja kudema siirduvate kalade kaitseks). 4. Väljapüütavatele töönduskaladele kehtestatud piirmõõdud hinnatakse üle kalaliikide kaupa ja vajadusel kehtestatakse uued piirmõõdud. 5. Meetme eelnõu (koos rakenduslavaga) väljatöötamine. 6. Huvirühmade teavitamine ja kooskõlastamine (2–3 kohtumist vastavate piirkondade huvigruppidega). 7. Meetme eelnõu (koos rakenduslavaga) vastuvõtmine. 8. Järelevalve teostamine.
Meetme tüüp	Administratiivne (regulatiivne)
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM/KKI
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020

Indikaatorid	MSRD sihtide 3.1, 3.2, 3.3, ja 1.7 HKS indikaatorid - Kõigi kalaliikide keskmine maksimaalne pikkus seirepüükides (MMLI)
---------------------	---

Meetme täisnimetus	7. Väheväärtusliku kala realiseerimise soodustamine
Meetme nimetuse lühend	Väheväärtusliku kala kasutamine
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	<p>Meetme eesmärk on optimeerida töönduspüügil väljapüütu täielikumata kasutamist. Seni on töönduspüügi väheväärtuslik kaaspüük (nt võõrliigid, ogalik, vigastuste või parasiteerituse tõttu kaubandusliku väärtuse minetanud kala) pigem kulu- kui tuluallikas. See on aga soodustanud kaaspüütud surnud kalade tagasiheidet, mis on oluline survetegur nt noorkaladele ja mitmetele töönduslikult vähekasutatud liikidele.</p> <p>Meede on vajalik sellise toorme ära kasutamise soodustamiseks ja tagasiheidest tuleneva surve vähendamiseks kaladele. Lisaks peaks meede piirama kaaspüütud võõrliikide (eriti invasiivsete võõrliikide) loodusesse tagasi vabastamist.</p> <p>Meedet tuleb rakendada viisil, mis võimaldab ettevõtjatel vähendada võõrliikide käitlemisega kaasnevat lisakulutusi (mittesihipäraselt püütud väheväärtuslike või müügiks kõlbmatute võõrliikide (kalad, koorikloomad jne) utiliseerimise).</p>
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	<p>3.1. Kalapüügist tulenev surve tähtsamatele kalapopulatsioonidele ei ohusta nende populatsioonide pikaajalist säilimist:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kalapopulatsioonide ohututes piirides hoidmiseks ja pikaajaliseks säilimiseks on kalapüügist tulenev surve reguleeritud Euroopa Komisjoni igaaastaselt määratud kvootidega, mis tagab kalavarude kasutamise FMSY piiril ja allpool seda aastaks 2020. <p>3.2. Tähtsamate kalaasurkondade reproduktiivvõime on tagatud.</p> <p>3.3. Töõnduslike kalapopulatsioonide vanuseline ja suuruseline koosseis tagab populatsioonide asurkondade pikaajalise säilimise.</p>
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	<p>8.2. Võõrliikide sissetoomine ja translokatsioon.</p> <p>8.3. Liikide selektiivne väljapüük, sealhulgas mittesihikliikide juhulik püük (nt kutselise ja harrastuspüügi tulemusel).</p>
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	<p>Tegevused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reguleerimise ja toetuste väljatöötamine (soodustused, stardiabi, teadus- ja arendustegevus) võimaldamaks ära kasutada seni sisuliselt väärtusetut või jäätmena käsitletavat väheväärtuslikku, sihtliikide püügil kaaspüügina püütud kala ning kalatööstuse jääke. 2. Väertusliku kala osakaalu selgitamine töönduspüükides. 3. Väheväärtusliku kala optimaalse kasutuse (kalajahu, eksport jne) kindlaksmääramine. 4. Kooskõlastamine huvirühmadega (2–3 kohtumist piirkondade huvirühmadega). 5. Meetme eelnõu (koos rakenduskaavaga) väljatöötamine. 6. Huvirühmade teavitamine ja kooskõlastamine (2–3 kohtumist piirkondade huvirühmadega). 7. Meetme eelnõu vastuvõtmine. 8. Meetme administreerimine.
Meetme tüüp	Majanduslik (regulatiivne; teadus- ja arendus)

Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	Põllumajandusministeerium/KKM
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	MSRD sihtide 2.2, 3.1, 3.3 ja 1.7 HKS indikaatorid

Meetme täisnimetus	8. Püügivõimsuse kohandamine hea keskkonnaseisundi tingimustele vastavaks
Meetme nimetuse lühend	Püügivõimsuste optimeerimine
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	Meetme eesmärk on vähendada kalapüügi survet kalaasurkondadele. Sellele vajadusele viitab kalavarude olukord, mis sageli ei vasta heale keskkonnaseisundile (HKS-le) (vt nt Martin, G. (toim) 2012 „Eesti mereala hea keskkonnaseisundi indikaatorid ja keskkonnasihtide kogum“, Eesti Mereintituut, Tallinn).
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	3.1. Kalapüügist tulenev surve tähtsamatele kalapopulatsioonidele ei ohusta nende populatsioonide pikaajalist säilimist: - kalapopulatsioonide jätkusuutlikkuse tagamiseks ja pikaajaliseks säilimiseks on kalapüügist tulenev surve reguleeritud Euroopa Komisjoni igaaastaselt määratud kvootidega, mis tagab kalavarude kasutamise FMSY piiril ja allpool seda aastaks 2020. 3.2. Tähtsamate kalaasurkondade reproduktiivvõime on tagatud. 3.3. Töönduslike kalapopulatsioonide vanuseline ja suuruseline koosseis tagab populatsioonide asurkondade pikaajalise säilimise.
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	8.3. Liikide selektiivne väljapüük, sealhulgas mittesihtliikide juhuslik püük (nt kutselise ja harrastuspüügi tulemusel).
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	Tegevused: 1. Olemasoleva püügivõimsuse (kutseliste kalapüügivahendite piirarv maakondade kaupa, mis kehtestatakse igal aastal valitsuse määrusega) kohandamine HKS-i tingimustega. 2. Määratakse kalaasurkonnad, kelle HKS-i tagamiseks meede on vajalik. 3. Meetme eelnõu (koos rakenduskavaga) väljatöötamine. 4. Huvirühmade teavitamine ja kooskõlastamine (2–3 kohtumist piirkondade huvirühmadega). 5. Meetme eelnõu (koos rakenduskavaga) vastuvõtmine. 6. Järelevalve teostamine.
Meetme tüüp	Administratiivne (regulatiivne)
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM, KKI, PõM
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	MSRD sihtide 3.1, 3.2, 3.3 ja 1.7 indikaatorid.

EUTROFEERUMINE D5

Meetme täisnimetus	9. Veeldatud maagaasi (LNG) kasutamise soodustamine laevakütusena
Meetme nimetuse lühend	LNG laevakütus
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	<p>Veeldatud maagaas on oluliselt keskkonnahoidlikum laevakütus kuni seni kasutatavad kütused. Selle kasutamine on üks võimalus vähendada õhust merre kanduva lämmastiku hulka. Seetõttu on rahvusvaheliselt heaks kiidetud suund laevade üleminekuks veeldatud maagaasile. See saab toimuda, kui uued laevad juba ehitatakse veeldatud maagaasi kasutamiseks ning olemasolevatel laevadel ehitatakse kütusesüsteem ümber.</p> <p>Meetme eesmärk on piirata laevaliiklusest tulenevat õhureostust, et toitainete sisaldus veesambas ei suureneks ega põhjustaks otsest või kaudset negatiivset mõju mere ökosüsteemile ja elurikkusele.</p>
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	<p>5.1. Toitainete sisaldus veesambas ei suurene ega põhjusta otsest või kaudset negatiivset mõju ökosüsteemile ja elurikkusele – sellest oleneb Läänemere HKS-i saavutamine 2021. aastaks. Sel eesmärgil on ette nähtud vähendada toitainete sissekannet nii maismaalt kui õhust 1800 tonni lämmastikku ja 320 tonni fosforit.²</p> <p>Eutrofeerumise indikaatorite avamere sihtide saavutamine (HELCOM HOD 39/2012):</p> <ul style="list-style-type: none"> - talvine DIN: Soome laht – 3,8 $\mu\text{mol L}^{-1}$; Riia laht – 5,2 $\mu\text{mol L}^{-1}$; - talvine DIP: Soome laht – 0,59 $\mu\text{mol L}^{-1}$, Riia laht – 0,41 $\mu\text{mol L}^{-1}$.³ <p>5.2. Toitainetega rikastumise otsese mõju vahesihid on saavutatud nii vee läbipaistvuse (Secchi sügavus) kui klorofüll-<i>a</i> sisalduse vähenemise osas. Eutrofeerumise indikaatorite sihid avamere jaoks (HELCOM HOD 39/2012):</p> <ul style="list-style-type: none"> - suvine klorofüll-<i>a</i> sisaldus: Soome laht – 2,0 $\mu\text{g m}^{-3}$, Riia laht – 2,7 $\mu\text{g m}^{-3}$; - suvine Secchi sügavus: Soome laht – 5,5 m, Riia laht – 5,0 m.⁴
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	<p>5.2. Mittesünteesiliste ainete ja ühendite juhtimine veekokku.</p> <p>6.1. Muude tahkete, vedelate või gaasiliste ainete juhtimine veekokku.</p>
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	<p>Tegevused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veeldatud maagaasi laevakütusena kasutamise soodustamine ja järkjärguline kasutuselevõtt (alustades näiteks reisilaevaliiklusest) Läänemere piirkonnas. 2. Riiklike toetussüsteemide ja soodustuste loomine: <ol style="list-style-type: none"> a) taristu (torujuhtmed, terminalid jm) väljaehitamiseks, et laevadele oleks tagatud tegutsemispiirkonnas piisava koguse veeldatud maagaasi olemasolu; b) veeldatud maagaasi kütusena kasutatavate laevade ehitamiseks ning olemasolevate laevade ümberehitamiseks ja opereerimiseks.
Meetme tüüp	Majanduslik ja ehituslik (regulatiivne)

² <http://helcom.fi/baltic-sea-action-plan/nutrient-reduction-scheme/targets>

³ <http://helcom.fi/Lists/Publications/BSEP143.pdf>

⁴ <http://helcom.fi/Lists/Publications/BSEP143.pdf>

Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM/MKM
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	- Eestis registreeritud aluste arv, mis kasutavad kütusena veeldatud maagasi - Vedeldatud maagasi kasutamine laevanduses (tonni aastas)

Meetme täisnimetus	10. Laevadelt puhastamata reovee merevette juhtimise vähendamine, sh ristluslaevadelt reovee vastuvõtuvõimsuste tagamine sadamates
Meetme nimetuse lühend	Laevade puhastamata reovee merre juhtimise vähendamine
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	<p>Kõigis tasulisi sadamateenuseid pakkuvates sadamates peab olema tagatud laevade, ka suurte ristluslaevade, reovee (tualetiseptikud jt) tühjendamise võimalus.</p> <p>Teenuse kättesaadavus võimaldab vältida laeva reovee mittenõuetekohasest käitlemisest tulenevat merereostust orgaanikaga, lämmastikuga, fosforiga, sünteetiliste pesuainetega (detergendid), nakkusohtlike mikroobidega ja laevatualettidesse visatud prügiga, sh hügieenivahenditega.</p> <p>Lisaks aitab meede kaasa mereprügi koguste vähendamisele (D10) ja ohtlike ainete reostuse piiramisele (D8), kuna laevade reovesi sisaldab üldjuhul eutrofeerumist soodustavate toitainete ja orgaanika kõrval ka laevamajandamises kasutatavaid kemikaale (pesuvahendid jms) ja utiliseeritud tahkeid osiseid (hügieenivahendid jms). Seega vähendab laevadelt reovee merre juhtimise lõpetamine ka mere prahistamist ja sünteetiliste ainete reostust.</p> <p>Praegu tehnilised võimalused suurtelt laevadelt reovee vastuvõtuks puuduvad. Tallinna reoveepuhastus võib nõuda täiendamist.</p>
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	<p>5.1. Toitainetesisaldus veesambas ei põhjusta otsest ega kaudset negatiivset mõju ökosüsteemile ja elurikkusele – sellest oleneb Läänemere HKS-i saavutamine 2021. aastaks. Sel eesmärgil on ette nähtud vähendada toitainete sissekannet summaarselt maismaalt ja õhust ettenähtud koguste võrra: 1800 tonni N, 320 tonni P.⁵</p> <p>Eutrofeerumise indikaatorite avamere sihtide saavutamine (HELCOM HOD 39/2012):</p> <ul style="list-style-type: none"> - talvine DIN: Soome laht – 3,8 $\mu\text{mol L}^{-1}$; Riia laht – 5,2 $\mu\text{mol L}^{-1}$; - talvine DIP: Soome laht – 0,59 $\mu\text{mol L}^{-1}$, Riia laht – 0,41 $\mu\text{mol L}^{-1}$.⁶ <p>5.2. Toitainetega rikastumise otsese mõju vahesihid on saavutatud vee läbipaistvuse (Secchi sügavus) ja klorofüll-a sisalduse vähenemise osas. Eutrofeerumise indikaatorite sihid avamere jaoks (HELCOM HOD 39/2012):</p> <ul style="list-style-type: none"> - süvine klorofüll-a sisaldus: Soome laht – 2,0 $\mu\text{g m}^{-3}$, Riia laht 2,7 $\mu\text{g m}^{-3}$;

⁵ <http://helcom.fi/baltic-sea-action-plan/nutrient-reduction-scheme/targets>

⁶ <http://helcom.fi/Lists/Publications/BSEP143.pdf>

	- suvine Secchi sügavus: Soome laht – 5,5 m, Riia laht – 5,0 m. ⁷
Oluline survegur, mida meede mõjutab	3.2. Mereprügi 5.1. Sünteetiliste ühendite ja bioloogiliselt aktiivsete ühendite juhtimine veekokku 5.2. Mittesünteetiliste ainete ja ühendite juhtimine veekokku 6.1. Muude tahkete, vedelate või gaasiliste ainete juhtimine veekokku 7.1. Väetiste ja muude lämmastiku- ja fosforirikaste ainete heitmed 7.2. Orgaaniliste ainete heitmed 8.1. Mikroobsete patogeenide juhtimine veekokku
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	Tegevused: 1. Tasulisi sadamateenuseid pakkuvates sadamates tagatakse laevade, sh suurte ristluslaevade reovee (tualetiseptikud jt) tühjendamise võimalus. 2. Riiklike toetuste väljatöötamine erinevatele laevadele kohandatavate reovee vastuvõtu või reoveepuhastisse juhtimise seadmete hankimiseks ja paigaldamiseks sadamates. 3. Reovee kanaliseerimise kooskõlastamine kohalike reoveepuhastusjaamadega.
Meetme tüüp	Administratiivne (regulatiivne; majanduslik)
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM/MKM ja rakendajad sadamad/reoveepuhastajad
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	- Eesti sadamates reoveest tühjendatud laevade arv aastas - Eestis laevadelt vastuvõetud reovee hulk (m ³ või tonni aastas)

Meetme täisnimetus	11. Otse merre juhitava sadameveekanaliseerimise ja puhastussüsteemide väljaehitamine, et ohjata sadameveega toitainete, ohtlike ainete ja prügi sissekannet merre
Meetme nimetuse lühend	Sadamevee puhastamine enne merre lasku
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	Meede võimaldab vähendada orgaanika (sh naftasaaduste), lämmastiku, fosfori, sünteetiliste ja bioaktiivsete ainete, mikrobioloogilise reostuse ning prügi kandumist sadameveega maismaalt merre.
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	5.1. Toitainetesisaldus veesambas ei põhjusta otsest ega kaudset negatiivset mõju ökosüsteemile ja elurikkusele – sellest oleneb Läänemere HKS-i saavutamine 2021. aastaks. Sel eesmärgil on ette nähtud vähendada toitainete sissekannet nii maismaalt kui õhust ettenähtud koguste võrra: 1800 tonni N, 320 tonni P ⁸ . Eutrofeerumise indikaatorite avamere sihtide saavutamine (HELCOM HOD 39/2012): - talvine DIN: Soome laht – 3,8 µmol L ⁻¹ ; Riia laht – 5,2 µmol L ⁻¹ ;

⁷ <http://helcom.fi/Lists/Publications/BSEP143.pdf>

⁸ <http://helcom.fi/baltic-sea-action-plan/nutrient-reduction-scheme/targets>

	<p>- talvine DIP: Soome laht – 0,59 $\mu\text{mol L}^{-1}$, Riia laht – 0,41 $\mu\text{mol L}^{-1}$.⁹</p> <p>5.2. Toitainetega rikastumise otsene mõju vahesihid on saavutatud nii vee läbipaistvuse (Secchi sügavus) kui klorofüll-a sisalduse vähenemise osas.</p> <p>Eutrofeerumise indikaatorite sihid avamere jaoks (HELCOM HOD 39/2012):</p> <p>- suvine klorofüll-a sisaldus: Soome laht – 2,0 $\mu\text{g m}^{-3}$, Riia laht – 2,7 $\mu\text{g m}^{-3}$;</p> <p>- suvine Secchi sügavus: Soome laht – 5,5 m, Riia laht – 5,0 m.¹⁰</p> <p>10.1. Merepõhjas leiduv prügi:</p> <p>- merepõhjas esineva mereprügi koguseid iseloomustab langev trend. Baasaasta: 2015</p>
Oluline survegur, mida meede mõjutab	<p>3.2. Mereprügi</p> <p>5.1. Sünteetiliste ühendite ja bioloogiliselt aktiivsete ühendite juhtimine veekokku</p> <p>5.2. Mittesünteetiliste ainete ja ühendite juhtimine veekokku</p> <p>6.1. Muude tahkete, vedelate või gaasiliste ainete juhtimine veekokku</p> <p>7.1. Väetiste ja muude lämmastiku- ja fosforirikaste ainete heitmed</p> <p>7.2. Orgaaniliste ainete heitmed</p> <p>8.1. Mikroobsete patogeenide juhtimine veekokku</p>
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	<p>Tegevused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Merre suubuvate sademevee toruotsade kaardistamine (vastutajad on KOVid). 2. Uute regulatsioonide väljatöötamiseks (seni puuduvad) vaja hinnata/uurida, kui palju need sademevee sisselasud koormusi mõjutavad. 3. Olemasolevate sademevee sisselaskude vee kvaliteedi kontrollimine (illegaalse fekaalvete sademeveekanaliseerimise juhtimise tuvastamiseks); vastutajad on KOVid. 4. Sademevee ja uhteevee käitlemiseks sobivaima ja ökonoomseima viisi leidmisel teiste riikide kogemuse arvestamine. 5. Projekteerimisnormide ja -tingimuste läbivaatamine sademevee käitlemise aspektist (imbala/riba nõue jms); vastutajad on KOVid. 6. Riiklikud toetused sademevee taristu väljaehitamiseks ja ökoloogiliste lahenduste rakendamise soodustamiseks (näiteks rahastuseks rohefondid). 7. Uue taristu – kogumistorustike, kraavide, imbalade, sademeveefiltrite, õlikogujate, lodude, kaskaadide jms ehitamine; vastutajad on KOVid. 8. Järelevalve tõhustamine.
Meetme tüüp	Ehituslik, informatiivne, seadusandlik (majanduslik; tehniline)
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM, rakendavad omavalitsused
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	<p>- Sademevee puhastusrajatiste (tehnilised, ökoloogilised) arv valgalal asuvates maakondades</p> <p>- Käideldud sademevee hulk</p>

⁹ <http://helcom.fi/Lists/Publications/BSEP143.pdf>

¹⁰ <http://helcom.fi/Lists/Publications/BSEP143.pdf>

HÜDROLOOGIA MUUTUS D7

Meetme täisnimetus	12. Piirangute kehtestamine laevaliiklusele lainetusest tingitud mõju korral
Meetme nimetuse lühend	Laevalainete mõju ohjamine
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	Meede näeb ette piirangute kehtestamist laevaliiklusele eeldatava mõju (erosiooni) korral rannale, sealsetele rajatistele ja muudele mere kasutusviisidele. Lainetekke aspektist on tähelepanu all eelkõige piirangud laevade liikumiskiirusele rannikumeres.
Siht, mille saavutamisele meede kaasa aitab	7.2. Püsivate hüdrograafiliste muutuste mõju: - oluliselt mõjutatud alade ruumiline ulatus ei suurene aastaks 2020.
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	2.2. Abrasioon 3.1. Veealune müra
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	Teatud piirkondades laevaliiklusele piirangute (vajadusel kiiruspiirangud) kehtestamine, kui regulaarne laevaliiklus põhjustab lainetuse tõttu püsivaid hüdrograafilisi muutusi (kaldaerosiooni) või mõjutab mere muid kasutusviise (rekreatsioon).
Meetme tüüp	Administratiivne (seadusandlik)
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	- Laevaliiklusest tulenev kinnitust leidnud erosiooni ulatus - Laevalainetusest tulenevate merel puhkajatele ohtlike juhtude arv aastas

SAASTEAINED VEES D8

Meetme täisnimetus	13. Merereostustõrje võimekuse tõhustamine keskkonnahädaolukordadele reageerimiseks merel
Meetme lühinimetus	Merereostustõrje võimekuse tõhustamine
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	Mere- ja rannikureostus on hinnatud Eesti merealal väga suure riskiga hädaolukordadeks. Praegu ei suudeta Eestis iseseisvalt tagada tõhusat reageerimist suurematele (tuhanded tonnid) õnnetustele. ¹¹ Praegune võimekus võimaldab küll avastada merereostusi ja väiksemaid reostusi ka likvideerida, kuid ei suudeta tuvastada ja vastutusele võtta kõiki reostust tekitavaid laevu. Meetme eesmärk on laevadelt tuleneva merereostuse kiire avastamine ja likvideerimine, vältimaks sealjuures olukordi, kus avamere reostus jõuab rannikumerre ja randa.
Siht, mille saavutamisele meede kaasa aitab	8.2. Saasteainete mõju: - õlireostuse tagajärjel hukkunud lindude arv ei suurene 2010.–2012. aasta taseme suhtes.
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	5. Saastumine ohtlike ainetega: 5.1. Sünteetiliste ühendite ja bioloogiliselt aktiivsete ühendite juhtimine veekokku 5.2. Mittesünteetiliste ainete ja ühendite juhtimine veekokku 5.3. Radionukliidide juhtimine veekokku
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	Tegevused: 1. Kaardistatakse reostustõrjevõime lüngad (PPA ja PÄA) 2. Tagatakse seirelendude piisav sagedus merereostuse kiireks avastamiseks (PPA) ¹² 3. Kaasajastatakse reostustõrje ja -korje võimekus (PPA ja VA) 4. Tagatakse senisel tasemel PÄA, KKI, KOVide ja vabatahtlike reageerimise võimekus reostuste puhul 5. Vajadusel uuendab PPA koostööleppesid naaberriikide ja eraettevõtetega 6. PÄA tagab vabatahtlike kaasamise rannikureostuste korral 7. PPA koostab analüüsi vabatahtlike kaasamise osas merereostuse likvideerimisse 8. Soetatakse täiendavad merereostustõrje sõidukid: multifunktsionaalne reostustõrjelaev ja seirelennuk ¹³ 9. Töötatakse välja regulatsioon sadamate ennetustegevuseks reostuse vältimisel (määrus sadamate reostustõrje plaani sisule ja reostustõrje tehnikale - staatus (koostamisel), koostamisel on ka punkerdamise määrus) 10. Töötatakse välja reostustõrje eest vastutavate isikute (sadam, vabatahtlikud jne) koolituse ja pädevuse hindamise alused, eesmärgiga,

¹¹ Siseturvalisuse Arengukava (STAK) 2015-2020, lk 58. Siseturvalisuse arengukava STAK 2015+4 „Tõhusa päästevõimekuse programm“. EL vahendite 2014-2020 kasutamise eesmärk nr 2: Kliimamuutuste ja ulatuslike reostuste põhjustatud hädaolukordadele reageerimise võimekuse kasv; *Selgitus: Kliimamuutuste vastupanuvõimet suurendavate tegevuste tõhustamine riskiennetuse ja -juhtimise tõhustamise kaudu ja kliimamuutustest ja ulatuslikest reostustest tulenenud hädaolukordade reageerimise võimekuse suurendamine*; 8.2. Valmisoleku suurendamine keskkonnahädaolukordadele reageerimiseks;

¹² STAK lk 58: Aasta läbi vähemalt kolm patrulli nädalas ja laevapatrullidel vähemalt 800 merepäeva astas).

¹³ Hange kuulutatakse välja 2015 ning sõlmitakse leping. PPA võtab laeva ja lennuki aksutusse 2018.aastal.

	et meil on riiklikul tasemel olemas IMO nõuetele vastavad koolitajad, kelle kaasabil tagatakse üldine tõhusam ja koordineeritud reostustõrje alane tegevus sadamates, vabatahtlike hulgas jm.
Meetme tüüp	Administratiivne (regulatiivne, tehniline)
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	SiM; Rakendusasutus SA KIK
Rahastamise võimalused	Investeeringute puhul: ÜF rahastus 85% 24 400 000 € RE omarahastus 15% 4 305 882 € Kokku meetme maksumus 28 705 882 € Teiste tegevuste rahastamine, st muud analüüsid, koolitused
Ajastus	2016–2023 Reostustõrjelaeva ja seirelennuki hange 2015. a. PPA võtab kasutusse 2018. a.
Indikaatorid	Uue laeva saabumisega jääb PPA reageerimisvõimekus samale tasemele ehk 1,2 km ² /24 tunni jooksul. Suureneb reostuste tuvastamise ja likvideerimise kiirus. Täiendavalt tagab 1,2 km ² /24 tunni jooksul võimekust ka VA. Kogu riigi reageerimise võimekus on seega 2,4 km ² (24h jooksul). ¹⁴

KKI täiendus ettepanek meetmele 13:

Merereostuste tekkimisel suudetakse reostaja tuvastada ja panna vastutama:

- Seda nii Marpol Annex I puhul (nafta ja naftasaadused) – reostusjuhtumid
- Seda nii Marpol Annex II puhul (vedel kemikaalid mis ei ole nafta) – Saaremaa parafiini juhtumid

Juba tekkinud reostuse puhul menetlustoimingute tegemiseks välja töötada **juhend** ja **metoodika** reostunud ala ulatuse määramiseks. Suure õnnetuse puhul on vaja tõhusamat reostunud ala ulatuse määramise meetodit, sest kilomeetrite viisi rannajoont ei jõua mööta. GPSi põhiste meetodite arendamine.

Kaudsed kulutused: KKI- merereostuse identifitseerimise proovid ca paar tuhat eurot proov. Koolitused (seminarid reostustõrje osas, koos kogemuste ja kontaktide vahetamisega) – paar tuhat eurot. Koond kulutustega võrreldes suhteliselt madalad kulud.

¹⁴ 2012. aastal valminud uue multifunktsionaalne reostustõrje laeva töösse rakendamisel suurenes reostusõnnetusele reageerimise suutlikkus 0,6 km²-lt 1,2 km²-ni (kogu riigi võimekus 2,4 km²) (24h jooksul).

Meetme täisnimetus	14. Merel punkerdamisega kaasnevate keskkonnariskide ohjamine
Meetme lühinimetus	Punkerdamine merelt sadamasse
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	Eestis viiakse punkertoiminguid läbi peamiselt merel, st laevalt-laevale. Näiteks ainuüksi 2014. aastal toimus merel kolm punkerdamisega (laevade kütusega varustamine) seotud reostusjuhtumit, millest kahe tagajärjel jõudis reostus randa ning põhjustas kahju looduskaitsealal asuvale rannaalale, lisakulutusi kohalikule omavalitsusele ja teistele reostuse likvideerimisega seotud asutustele ja ettevõtetele. Meetme eesmärk on punkerdamise keskkonnaohutumaks muutmine ja vastutuse kohaldamine.
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	8.2. Saasteainete mõju: - õlireostuse tagajärjel hukkunud lindude arv ei suurene 2010.–2012. aasta taseme suhtes. (täiendav siht: reostuste arv väheneb)
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	5. Saastumine ohtlike ainetega: 5.1. Sünteetiliste ühendite ja bioloogiliselt aktiivsete ühendite juhtimine veekokku 5.2. Mittesünteetiliste ainete ja ühendite juhtimine veekokku 5.3. Radionukliidide juhtimine veekokku 6. Ainete süstemaatiline ja/või tahtlik keskkonda viimine
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	Tegevused: 1. Esimeses etapis luuakse vajalik õiguslik alus merel punkerdamise keskkonnaohutumaks muutmiseks, laevade kontrollimiseks ja vastutuse kohaldamiseks. (Väljundiks: määrus nafta ja naftasaaduste laevalt laevale ümberlaadimise kohta). 2. Mereinfosüsteemi täiendamine uue punkerdamise rakendusega. 3. Teises etapis punkerdamise sadamatesse ületoomise kava väljatöötamine, sh sotsiaal-majandusliku hinnangu koostamine ja tasuvuse analüüs ning ülemineku meetmete väljatöötamine. 4. Uute regulatsioonide väljatöötamine, arvestades rahvusvahelist kogemust, mis reguleerivad punkerdamist vaid sadamates.
Meetme tüüp	Administratiivne (regulatiivne, investeering IT-tehnoloogiasse/ tarkvaraarendustesse, tehniline)
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM; MKM Rakendusasutus SA KIK
Rahastamise võimalused	1. etapp: internetivahendusel toimiva mereinfosüsteemi punkerdamise rakenduse loomise kulud kaetakse KKM-i 2015. aasta eelarvest. 2. etapp: punkerdamise sadamatesse ületoomise tegevuskava ja selleks vajalike analüüside teostamine (...)
Ajastus	1. 2015–2016 2. 2016–2020
Indikaatorid	Punkerdamisega seotud naftareostusjuhtumite arv

KKI täiendusettepanek meetmele 14: Punkerdamine merelt sadamasse

Merel punkerdamisega kaasnevate keskkonnariskide ohjamine

See haakub eelmise punktiga. Siingi oleks vajalik juba tekkinud reostuse puhul menetlustoimingute tegemiseks välja töötada **juhend ja metoodika** reostunud ala ulatuse määramiseks.

Kui jõustub uus punkerdamise määrus, siis järelevalve raames tuleks planeerida mõned kontrollid punkerlaevadele. Punkerlaevu, mis merel punkerkütust annavad on mõned üksikud. Kui KKI-s oleks olemas nn „mere tiim“ (võivad olla ka laevadel kütusekontrolle läbiviivad inspektorid), siis saaks sellel suunal arendada kompetentsi.

Punkerdueloperatsioonide läbiviimisel peab arvestama suhteliselt suure tööajakuluga, kuna protsess on aeganõudev, lisaks laevaga ankrualale sõitmise aeg. Mugavam oleks punkerdamist kontrollida kaldal, kontrollides piisava varustuse olemasolu laeval ja dokumente.

SAASTEAINED TOIDUS D9

Uusi meetmeid ei ole vaja.

MEREPRÜGI D10

Meetme täisnimetus	15. Püügivahendite märgistamise süsteemi täiustamine kalapüügi paremaks kontrollimiseks ja püügivahendite hülgamise välistamiseks.
Meetme nimetuse lühend	Püügivahendite märgistamine
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	<p>Meetme eesmärk on ajakohastada kalapüügil kasutatavate püüniste märgistamist nii, et kõik püügile seatud püünised oleksid individuaalselt seostatavad vastava püügiloaga. Selle meetme juures käsitletakse eelkõige kutselisel ja töõnduspüügil kasutatavaid ning harrastuspüügil kalastuskaardi alusel kasutatavaid püüniseid.</p> <p>Meetme tulemusena väheneb võimalus, et vette paigutatakse rohkem püüniseid, kui on püügipiirangute kohaselt ette nähtud. See võimaldab vähendada kalapüügi survet kalaasurkondadele. Samuti võimaldab meede vähendada hüljatud püüniste mõju merekeskkonnale (vt meede „Tegevuskava koostamine kalapüügivahendite kasutamise kontrolli tõhustamiseks ja hüljatud kalapüügivahenditest mere puhastamiseks”), sest püüniste individuaalse märgistamise kaudu saab tõhustada kaotatud püünistest teatamist, nende ülesleidmist ja merekeskkonnast eemaldamist.</p> <p>Süsteemi väljatöötamine võimaldaks varustada individuaalse märgisega kõik väljastatud kalapüügilubadel loetletud püügivahendid. See tähendab, et vastava loa alusel, kus on määratud lubatud püügivahendite hulk, väljastatakse loa omanikule märgised, mis peavad olema kinnitatud konkreetse püügivahendi külge alati, kui püügivahend on vette asetatud.</p>
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	<p>3.1. Kalapüügist tulenev surve tähtsamatele kalapopulatsioonidele ei ohusta nende populatsioonide pikaajalist säilimist:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kalapopulatsioonide ohututes piirides hoidmiseks ja pikaajaliseks säilimiseks on kalapüügist tulenev surve reguleeritud Euroopa Komisjoni iga-aastaselt määratud kvootidega, mis tagab kalavarude kasutamise FMSY piiril ja allpool seda aastaks 2020. <p>3.3. Töõnduslike kalapopulatsioonide vanuseline ja suuruseline koosseis tagab populatsioonide asurkondade pikaajalise säilimise.</p> <p>1.7. Ökosüsteemi struktuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kalapopulatsioonide morfomeetrilise struktuuri säilimine (baasaasta 2012) <p>10.1. Mere- ja rannikukeskkonna prahi omadused.</p> <p>Merepõhjas leiduv prügi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - merepõhjas esineva mereprügi koguseid iseloomustab langev trend. (baasaasta 2015). <p>10.1. Prahi mõju mereelustikule:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mereprügist põhjustatud kõrvalekalded mereelustiku seisundis ja elupaiga kvaliteedis on ebaolulised.
Oluline survegur, mida meede mõjutab	<p>8.3. Liikide selektiivne väljapüük, sealhulgas mittesihthiikide juhuslik püük (nt kutselise ja harrastuspüügi tulemusel).</p> <p>3.2. Mereprügi</p>
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	<p>Tegevused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vastava märgistamise meetodi väljatöötamine ja katsetamine. 2. Kooskõlastatakse huvirühmadega (2–3 kohtumist piirkondade huvirühmadega).

	<p>3. Meetme eelnõu (koos rakenduskavaga) väljatöötamine.</p> <p>4. Huvirühmade teavitamine ja kooskõlastamine (2–3 kohtumist piirkondade huvirühmadega).</p> <p>5. Meetme eelnõu vastuvõtmine.</p> <p>6. Meetme rakendamine (märgiste soetamise riigihange, märgiste väljastamine).</p> <p>7. Järelevalve teostamine.</p>
Meetme tüüp	Administratiivne (seadusandlik; majanduslik; korraldamine, koordineerimine)
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKI, KKM, PõM
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020 toetuste/soodustuste süsteemi väljatöötamine, taristu rajamine, osaline rakendumine
Indikaatorid	MSRD sihtide 3.1, 3.3, 1.7, 10.1 ja 10.2 HKS indikaatorid, <ul style="list-style-type: none"> - Väljastatud püügivahendite lubade arv aastas - Väljastatud unikaalsete märgiste arv aastas - Merest leitud hüljatud märgisega varustatud püügivahendite arv aastas

Meetme täisnimetus	16. Tegevuskava koostamine kalapüügivahendite kasutamise kontrolli tõhustamiseks ja hüljatud kalapüügivahenditest mere puhastamiseks
Meetme lühinimetus	Kalapüügivahendite ohjamine
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	<p>Hüljatud kalavõrgud jm püügivahendid kahjustavad mereelustikku (eelkõige hülgeid, merelinde ja kalu) ning risustavad merd.</p> <p>Merre sihilikult või muul põhjusel jäetud püügivahendite hulk tuleb viia minimaalseks.</p> <p>Olukorda parandab riikliku koordineeritud tegevuskava koostamine kalapüügivahendite hülgamise ennetamiseks, juba hüljatud kalapüügivahendite kaardistamine ning merest kõrvaldamine.</p> <p><i>EL regulatsioonide 404/2011 võrkude märgistamise ja 1224/2009 kadunud võrkudest teavitamise kohta rakendamine ja selle rakendamise efektiivsuse kontroll.</i></p>
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	<p>10.1. Mere- ja rannikukeskkonna prahi omadused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veesambas, merepõhjas ja rannaalal iseloomustab prügikoguseid langev trend. (Baasaasta 2015) <p>10.2. Prügi mõju mereelustikule peab olema minimeeritud.</p> <p>Hüljatud kalapüügivahendite koguse vähenemine.</p>
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	<p>3.2. Mereprügi</p> <p>6.1. Muude tahkete, vedelate või gaasiliste ainete juhtimine veekokku</p>

Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	<p>Tegevused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tegevuskava koostamine kalapüügivahendite hülgamise ennetamiseks ja hüljatud kalapüügivahenditest mere puhastamiseks. 2. Tegevuskava riiklikul tasemel vastuvõtmine. 3. Hüljatud kalavõrkude ja muude sarnaste püügivahendite vastuvõtusüsteemi (vastuvõtupunktide) rajamine ja vastuvõtu korraldamine. 4. Hüljatud võrkude vastuvõtupunkti toomist ergutavate soodustuste väljatöötamine ja rakendamine, mis kompenseeriks kas või osaliselt võrkude üleskorjamist ja transportimist. 5. Hüljatud võrkude käitlemise (tehniliste lahenduste) toetusmeetme väljatöötamine ja rakendamine, kuna võrgud vajavad eeltötlust, et neid saaks materjalina taaskasutada. 6. Inimeste teadlikkust suurendavate infomaterjalide (sh plakatid) valmistamine ja eksponeerimine.
Meetme tüüp	Administratiivne (seadusandlus, korraldamine, koordineerimine)
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	<ul style="list-style-type: none"> - Rannalt kogutud ja välja traalitud hüljatud püügivahendite (kalavõrgud jms) kogused (tk või tonni) - Kalurite või teiste mereliiklejate poolt kogumispunkti üleantud hüljatud püügivahendite kogus (tonnides). - Hüljatud püügivahendite tõttu kahjustatud (tapetud) merelindude, imetajate (hüljeste) ja kalade (hinnanguline) hulk

Meetme täisnimetus	17. Mereprügistamise probleemi ennetamine ning teadvustavate keskkonnahariduslike ürituste ja koristustalgute korraldamine
Meetme lühinimetus	Mere prügistamise ohjamise tõhustamine
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	<p>Meetme eesmärgiks on ühiskonda rohkem teavitada mere prügistamisega seotud probleemidest ja keskkonnariskidest.</p> <p>Valdavalt on mere prügistamise allikaks rannaaladel toimuv inimtegevus. Mereprügi materjal on valdavalt plast ja plastist pakendijäätmed, sh joogipudelid ja kilekotid. Piisavalt ei ole paigaldatud avalikuks kogumiseks mõeldud pakendijäätmete kogumiskonteinereid. Konteinerid peaksid asuma jäätmevaldaja läheduses, et oleks tagatud nendest mugavalt loobumine. Samuti jõuab mereprügi merekeskkonda reoveepuhastitest.</p>
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	<p>10.1. Rannaprügi.</p> <p>Sihiks on rannaprügi alla kuuluvate peamiste elementide vähendamine mereprügi hulgas 30% võrra 2020. aastaks baasaasta 2015 suhtes.</p> <p>10.2. Prahilise mereelustiku vähendamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mereprügist põhjustatud kõrvalekalded mereelustiku seisundis ja elupaiga kvaliteedis on ebaolulised.

Oluline survetegur, mida meede mõjutab	3.2. Mereprügi
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	Mereprügiga seotud keskkonnahariduslike ürituste korraldamine. Prügikogumise korraldamine randades ja üritustel, prügikogumistalgute läbiviimise toetamine. Tegevused: 1. Mere prügistamise teemaliste koolituskavade koostamine ja koolitusmaterjalide valmistamine (rahastajaks saaks olla KIK-i keskkonnateadlikkuse programm); 2. Mereprügi teema lülitamine ühe osana jäätmekäitluse õppe- ja koolitusprogrammidesse (õppekavade täiendamine kooli ja ülikooli tasemel); 3. Rannaprügi koristustalgute regulaarne korraldamine (rahvaalgatuslikud, KOV-d) ning nende korraldamise finantsiline või muul moel toetamine. 4. Mereprügi lülitamine riiklikusse ja rannikul paiknevate KOV-de jäätmekäitluskavadesse ning selleks regulaarse eelarve eraldamine. 5. Järelevalve
Meetme tüüp	Hariduslik, regulatiivne, korralduslik ja koordineerimine
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM, KKI, PÕM, KOV-id
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	- Mere prügistamist käsitlevate teavituse- ja hariduslike ürituste (teabepäevad, koolitused jne) arv aastas - Rannakoristuste käigus kogutud rannaprügi kogused (tonni aastas) - Ranna prügistumisvastastele tegevustele tehtud kulutused (eurot aastas)

Meetme täisnimetus	18. Plastkottide kasutuse vähendamine, asjakohase teavituse ja harivate tegevuste toetamine
Meetme lühinimetus	Plastkottide kasutuse vähendamine
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	Plastkotid on merekeskkonda sattudes raskestilagunevate plastist mikroosakeste üheks peamiseks allikaks. Mikroplast satub meres elusorganismide ainevahetusse ja on seega suureks keskkonnariskiks. Meetme eesmärk on plastkottide kaubandusliku kasutuse järkjärguline piiramine, merel ja otseselt merega piirneval territooriumil (supelrannad, sadamad, veesõidukid) ühekordselt kasutatavate pakendite kasutamise piiramine või rangemate nõuete kehtestamine, keskkonnahoidlike alternatiivsete pakendite (paber, papp jne) kasutuselevõtu soodustamine ja jäätmekäitluse korralduse tõhustamine. Koostöö edendamine erinevate osapoolte vahel selle valdkondade ülese probleemiga tegelemisel.
Sihid, mille saavutamisele	10.1. Mere- ja rannikukeskkonna prahi omadused:

meede kaasa aitab	- veesambas, merepõhjas ja rannaalal iseloomustab prügi koguseid langev trend. (Baasaasta 2015) 10.2. Prahi mõju mereelustikule peab olema minimeeritud
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	3.2. Mereprügi 5.1. Sünteetiliste ühendite ja bioloogiliselt aktiivsete ühendite juhtimine veekokku 5.2. Mittesünteetiliste ainete ja ühendite juhtimine veekokku 6.1. Muude tahkete, vedelate või gaasiliste ainete juhtimine veekokku
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	Tegevused: 1. Ühekordselt kasutatavatele plastkottidele maksu kehtestamine. 2. Korduvalt kasutatavate pakendite kasutamise propageerimine ja toetamine (ühtsusfondi rahastu + KIK poolne tugi omafinantseeringu vähendamiseks). 3. Erinevate seotud osaliste vahelise koostöö edendamine turutõrgete ületamiseks vajalike lahenduste otsimisel. Nt pandipakendi süsteemi turutõrgete ületamine, jäätmeäitajate tegevuse toetamine (rohkem kogumismahuteid, tihedam kogumismahutite tühjendamine ületäitumise vältimiseks jne), kaupmeeste liiduga koostöö kange alkoholi pudelite lisamiseks pandipakendi süsteemi, jaekaubandusettevõtete ja tootjatega koostöö pakendivabade lahenduste propageerimiseks.
Meetme tüüp	Regulatiivne, majanduslik, keskkonnahariduslik
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM, MKM, KOV-id
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	- Kaubanduses kasutust leidnud keskkonnahoidlike (biolagunevate) kott- ja karppakendite osakaal protsentides - Kilekottide kogus ja osakaal võrreldes teiste (keskkonnahoidlikumate) kottidega kaubanduses - Rannaprügi alla kuuluvate plastkottide ja pakendite hulk (tonnides) ja protsent mereprügi üldhulgast - Veesambas esineva plastjäätmete spekter ja hulk merevee ruumalaühiku kohta

Meetme täisnimetus	19. Rannapiirkonna kohalike omavalitsuste tegevuskavade koostamine ja rakendamine mereprügi vähendamiseks ja vältimiseks
Meetme lühinimetus	KOV-ide mereprügi tegevuskava
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	Mereprügi vähendamisel ja vältimisel on oluline roll KOVidel, sest suur osa mereprügi satub mere ranna piirkondadest ehk KOVide territooriumitelt ning seega võtme roll probleemi lahendamisel on KOVidel. Meetme eesmärk on rannapiirkondades asuvate KOVide mereprügi tegevuskava koostamine, mis sisaldab erinevaid meetmeid.

Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	10.1. Mere- ja rannikukeskkonna prahi omadused: - veesambas, merepõhjas ja rannaalal iseloomustab prügi koguseid langev trend. (Baasaasta 2015) 10.2. Prahi mõju mereelustikule peab olema minimeeritud
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	3.2. Mereprügi 5.1. Sünteetiliste ühendite ja bioloogiliselt aktiivsete ühendite juhtimine veekokku 5.2. Mittesünteetiliste ainete ja ühendite juhtimine veekokku 6.1. Muude tahkete, vedelate või gaasiliste ainete juhtimine veekokku
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	Tegevused: 1. Jäätmeseadusesse kohustusliku nõude sisseviimine, et rannapiirkonna KOV-id koostaksid jäätmekavas eraldi peatüki mereprügi vähendamiseks ja vältimiseks. 2. Juhendmaterjalide koostamine võimalikest KOVi meetmetest. 3. KOV-ide koolitamine.
Meetme tüüp	Regulatiivne, majanduslik, keskkonnahariduslik
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM, KOVID
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	- Koostatud tegevuskavad

Meetme täisnimetus	20. Sadamates ühtlustatud mereprügi vastuvõtusüsteemi korraldamine
Meetme lühinimetus	Mereprügi vastuvõtusüsteemi tõhustamine
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	Praegu heidavad kalurid püügivahenditesse jäänud mereprügi tagasi mere, kuna puudub süsteem mereprügi eritasuvabalt vastuvõtmiseks sadamates. Ka teised laevad peale kalapüügaluste pole motiveeritud prügi sadamates ära andma ja sageli rändab mitmesugune olmeprügi üle parda merekeskkonda. Sadamates ühtlustatud eritasuvaba mereprügi vastuvõtusüsteemi korraldamine, mis tagaks HELCOM soovitus 28E/10 täieliku rakendamise, sh kalapüügil väljapüütud mereprahi ja alates 1. jaanuarist 2006 MARPOL 73/78 V lisas käsitletud jäätmete eritasuta vastuvõtmise sadamates. Meede aitab rakendada rahvusvahelise konventsiooni MARPOL 73/78 Lisa V „Laevade prügist põhjustatud reostuse vältimine“ ja selle 5. reeglit „Prügi kõrvaldamine eripiirkonnas“.
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	10.1. Mere- ja rannikukeskkonna prahi omadused Mikroprügi: - veesamba, merepõhja ja rannaala mereprügi koguseid iseloomustab langev trend. (Baasaasta 2015) 10.2. Prahi mõju mereelustikule peab olema minimeeritud
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	1.10. Mereprügi 5.1. Sünteetiliste ühendite ja bioloogiliselt aktiivsete ühendite juhtimine veekokku

	5.2. Mittesünteesiliste ainete ja ühendite juhtimine veekokku 6.1. Muude tahkete, vedelate või gaasiliste ainete juhtimine veekokku
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	<p>Tegevused</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Õigussüsteemi toimimise tõhustamine ja järelevalve nii, et see soodustaks mereprügi üleandmist sadamates ning ei raskendaks prügi valdajal/tekitajal sellest vabanemist (Sadamaseaduses vajalik muudatus). <ol style="list-style-type: none"> a) KKI kontrollib, kas sadamatel on jäätmekavad ja vastuvõtusüsteem. Vaja rakendamise järelevalve ja kontroll tõhusamaks; samuti edumeelsete meetmete populariseerimist. Meie sadamad on väikesed ja liigiti kogumise konteinereid sageli pole või siis prügiauto tülles kallatakse uuesti kokku. 2. Kalurite püügivahenditesse sattunud kolmandate isikute poolt tekitatud prügi tasuta üleandmise süsteemi planeerimine ja rakendamine. Maksmise kohustus mitte sadamapidajale, vaid riik võiks seda toetada. <ol style="list-style-type: none"> a) Prügikotid pannakse välja ja makstakse hävitamise eest: nt alustuseks KIKi projekt, esialgu kuni 10 sadamas, kotid pealt suletavad, et ei tekiks lehka. 2-aastane testimine. Oluline teavitus. Analüüsida koostist ja koguseid jne. b) Jätkusuutlikkuse tagamiseks välja töötada pool-automaatne regulaarne riigi rahastusega, mitte taotluse põhine süsteem
Meetme tüüp	Seadusandlus, majanduslik; korraldamine, koordineerimine
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	KKM, MKM
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	<ul style="list-style-type: none"> - Eritasuvabalt sadamates vastuvõetud mereprügi kogused (kg/tonni aastas) - Eritasuvabalt sadamates vastuvõetud mereprügi osakaal vastu võetud prügi/tahkete jäätmete üldmahust (%-des)

MEREMÜRA JA –ENERGIA (D11)

Meetme täisnimetus	21. Impulsshelide registri loomine
Meetme lühinimetus	Impulsshelide registri loomine
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	<p>Energia keskkonda juhtimine, sealhulgas veealune müra, on tasemel, mis ei kahjusta merekeskkonda.</p> <p>Kuna puudub piisav informatsioon pideva veealuse müra (eelkõige laevandusest) ja lühiajaliste helide kumulatiivsete mõjude kohta merekeskkonnas, siis pole hetkel võimalik määrata täpset hea keskkonnaseisundi taseme väärtust. Vastavad mõõtmised ja uuringud Eesti merealal siiani puudusid, kuid 2014. aastal viidi läbi veealuse müra mõõtmised Eesti mereala neljas punktis (projekt BIAS).</p> <p>Impulsshelide registri loomiseks tuleb mürataset mõõta otse mõõtejaamadest ning tuletada mudelist, mida kasutatakse erinevate jaamade mõõtmiste vaheliste alade puhul inter- või ekstrapoleerimiseks.</p> <p>Tegevused, mille puhul mürataset hinnatakse on: vaiade rammimine, lõhkamised, madalsageduslike sonarite kasutamine. Hinnatakse teatud suurusega alade jaoks (näiteks 20x20 km) etteantud mürataset ületavate päevade arvu aastas.</p>
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	<p>11.1 Valjud, madala ja keskmise sagedusega impulsshelid ei põhjusta märkimisväärseid negatiivseid kõrvalekaldeid mereelustiku elupaiga kvaliteedis.</p> <p>11.2 Pidev madala sagedusega heli ei põhjusta märkimisväärseid negatiivseid kõrvalekaldeid mereelustiku elupaiga kvaliteedis.</p>
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	3.1. Veealune müra
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	<p>Tegevused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Impulsshelide mõõdistamine. 2. Impulsshelide registri loomine. 3. Impulssheli tekitavate tegevuste ja mürataset iseloomustavate andmete kogumine lubade andmebaasis. 4. Veealuse müra eest administratiivse vastutuse korrastamine.
Meetme tüüp	Seadusandlus, korraldamine, koordineerimine
Vastutav asutus (seadusandlik ja rakenduslik)	<p>KKM, MKM</p> <p>Praeguse seisuga ei ole veealune müra KKI teema, vaid sellega peaks kehtiva korra kohaselt tegelema terviseamet (Terviseameti haldusallas). KKI kontrollib merre ehitamist – looduskaitseliste piirangute perioodil jne. Seega tuleks veealuse müra eest vastutajad ning nende vastutusala üle vaadata ja täpsustada.</p>
Rahastamise võimalused	Kavandamisel
Ajastus	2016–2020
Indikaatorid	<ul style="list-style-type: none"> - Tugevate, lühiajaliste helide esinemissagedus ja ulatus - Trend pideva madalsagedusliku müra tasemes